

Č. j. 18914/2023/3903-4

Zpracováno odborem 39 Ministerstva financí dne 23. 7. 2023

Metodická pomůcka je zpracována výlučně pro potřebu správy místních poplatků

Metodická pomůcka k „Daňovému milostivému létu“ (pro místní poplatky)

Dne 1. 7. 2023 nabyde účinnosti zákon č. 182/2023 Sb., o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů, tzv. daňové milostivé léto (dále též „daňové milostivé léto“). Daňové milostivé léto mohou využít též obecní úřady a Magistrát hlavního města Prahy nebo úřad městské části hlavního města Prahy (dále jen „obecní úřad“) při správě místních poplatků.

Aby obecní úřad mohl podle daňového milostivého léta postupovat, musí zastupitelstvo obce nebo hlavního města Prahy ve lhůtě nejpozději do 30. 9. 2023 přijmout usnesení, že se uvedený zákon použije na místní poplatky, které spravuje obecní úřad této obce. V opačném případě nemůže obecní úřad daňové milostivé léto využít.

Daňové milostivé léto představuje jednorázový mimořádný nástroj, který jednak

- umožňuje dlužníkovi dosáhnout mimořádného zániku určeného příslušenství poplatku odpuštěním, a dále
- umožňuje správci poplatku odstranit z osobního daňového účtu dlužníka nedoplatky nepatrné hodnoty pomocí mimořádného zániku některých nedoplatků na dani a na příslušenství daně.

A/ Zánik určeného příslušenství místního poplatku odpuštěním

Určeným příslušenstvím místního poplatku, které může zaniknout odpuštěním, je

- zvýšení poplatku
- náklady řízení včetně exekučních nákladů.

Základním předpokladem k tomu, aby mohlo dojít k odpuštění určeného příslušenství, je jeho existence ke dni podání žádosti a zaplacení tzv. rozhodného nedoplatku na místním poplatku (tj. jistiny, ke které se nezaplacené příslušenství váže).

Žádost o odpuštění příslušenství lze podat:

1. elektronicky
 - způsoby podle § 71 odst. 1 písm. a) až d) daňového řádu

- elektronickou kopií dokumentu opatřeného vlastnoručním podpisem. Jde o formu podání, kdy poplatník vyhotoví žádost v listinné podobě, kterou vlastnoručně podepíše. Následně z ní vytvoří elektronickou kopii (např. scan takto podepsané žádosti, nebo její fotografii pořízenou např. mobilním telefonem), kterou zašle e-mailovou zprávou na e-mailovou adresu podatelny příslušného správce poplatku, zveřejněnou na webových stránkách obce
2. v listinné podobě prostřednictvím
 - provozovatele poštovních služeb
 - podatelny příslušného správce poplatku
 3. ústně do protokolu.

Rozhodným nedoplatkem je nedoplatek na místním poplatku, který vznikl do 30. 9. 2022. Pro určení tohoto dne je třeba vyjít z § 11 odst. 1 zákona o místních poplatcích¹, který ukládá správci poplatku povinnost poplatky, které nebyly zaplacený včas nebo ve správné výši, vyměřit platebním výměrem, popř. hromadným předpisným seznamem. V rozhodnutí je správce poplatku povinen stanovit náhradní den splatnosti místního poplatku, který je současně předepsán do evidence poplatků. Teprve marným uplynutím tohoto dne vzniká nedoplatek ve smyslu § 153 daňového řádu². K tomu, aby nedoplatek na poplatku splňoval podmínku rozhodného nedoplatku, musí náhradní den splatnosti poplatku nastat do 30. 9. 2022 (tzv. rozhodný den).

Pro dosažení odpuštění příslušenství musí být současně splněny následující zákonné předpoklady:

1. zastupitelstvo obce nebo hlavního města Prahy do 30. 9. 2023 přijme usnesení, že se daňové milostivé léto použije na místní poplatky
2. rozhodný nedoplatek na místním poplatku není vymáhán soudním exekutorem
3. dlužník je fyzickou osobou (podnikající i nepodnikající)
4. nedoplatek na místním poplatku vznikl do 30. 9. 2022
5. žádost o odpuštění příslušenství poplatku (tj. zvýšení poplatku a exekučních nákladů) dlužník podá u správce poplatku od 1. 7. do 30. 9. 2023
6. ke dni podání žádosti nebylo příslušenství, o jehož odpuštění dlužník žádá, zaplaceno
7. dlužník zaplatí v období od 1. 7. do 30. 9. 2023 nedoplatek na místním poplatku (nebyl-li již zaplacen dříve), nebo dlužník, jehož rozhodný nedoplatek je vyšší než 5 000 Kč, podá v období od 1. 7. do 30. 9. 2023 žádost o rozložení úhrady nedoplatku na splátky a v termínech splatnosti ho zcela uhradí.

¹ Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

² Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

Žádost o odpuštění příslušenství musí obsahovat

- identifikační údaje dlužníka
- příslušenství, které má být odpuštěno, jaká je jeho výše a k jakému konkrétnímu místnímu poplatku se toto příslušenství vztahuje
- pokud dlužník žádá o rozložení úhrady rozhodného nedoplatku na splátky, musí uvést i tuto skutečnost. Nejčastěji tak učiní přímo v žádosti o odpuštění příslušenství, ale může rovněž návazně podat žádost o splátky (nejdéle však do 30. 11. 2023). Zákon nestanoví dlužníkovi povinnost ohledně každého rozhodného nedoplatku, který má být předmětem splátek, podat samostatnou žádost. Jestliže je žádáno o rozložení úhrady na splátky více rozhodných nedoplatků, musí každý z nich ke dni uplatnění žádosti jednotlivě přesáhnout stanovený limit. Úhradu nedoplatků, které tuto podmínku splní, správce poplatku rozloží na 12 po sobě jdoucích měsíčních splátek; splatnost první splátky je 30. 11. 2023 a dalších splátek vždy poslední den bezprostředně následujícího kalendářního měsíce (resp. nejbližší následující pracovní den, případně-li poslední den v měsíci na sobotu, neděli nebo svátek). Rozložení úhrady na splátky se pouze zaznamená v evidenci poplatků (rozhodnutí se nevydává). Při porušení podmínek (např. nedodržení lhůty splatnosti splátky) pozbývá rozložení úhrady účinnosti dnem, kdy k porušení došlo, o čemž je dlužník neformálně vyrozuměn. Neformálně je dlužník rovněž vyrozuměn, pokud žádost nespĺňuje zákonné podmínky pro rozložení úhrady na splátky.

Úhradou rozhodného nedoplatku se pro účely odpuštění příslušenství poplatku rozumí:

- zaplacení ve lhůtě od 1. 7. do 30. 9. 2023 (popř. ve lhůtách splatnosti jednotlivých splátek) způsobem uvedeným v § 163 odst. 3 daňového řádu, tj. bezhotovostním převodem z účtu u poskytovatele platebních služeb, v hotovosti, přeplatkem na jiné dani
- zánik nedoplatku nedosahujícího 200 Kč (§ 11 odst. 1 písm. b) zákona)
- zaplacení přede dnem 1. 7. 2023.

Dlužníku, který požádal o odpuštění příslušenství, je při placení dána možnost určit, na který nedoplatek má být platba zaúčtována. To je významné zejména, pokud je za dlužníkem evidováno více nedoplatků. **K zaúčtování platby** na rozhodný nedoplatek dojde při splnění následujících předpokladů:

- dlužník v době od 1. 7. do 30. 9. 2023 podal žádost o zánik příslušenství poplatku odpuštěním
- dlužník určil konkrétní rozhodný nedoplatek (jistinu), na který má být platba použita
- platba byla provedena v období od 1. 7. do 30. 9. 2023 (popř. v termínu splátek), nejdříve však v den podání žádosti.

Pokud by dlužník některou z výše uvedených podmínek nespĺnil, správce poplatku by se při zaúčtování platby řídil obecným pravidlem zakotveným v § 152 daňového řádu, a tedy by se mohlo stát, že by platba byla zaúčtována na jiný nedoplatek, než uvedený v žádosti.

Při splnění všech zákonných podmínek správce poplatku v evidenci poplatků zaznamená zánik příslušenství poplatku (tj. zvýšení poplatku, exekučních nákladů). V opačném případě vyrozumí dlužníka, že jeho žádosti nelze vyhovět (tj. neformálně; rozhodnutí se nevydává).

Závěrem je třeba upozornit, že dlužník může podat žádost již od 1. 7. 2023, avšak zastupitelstvo obce nebo hlavního města Prahy má lhůtu k rozhodnutí, zda zákon použije, do 30. 9. 2023. Pokud dlužník podá žádost o mimořádný zánik příslušenství poplatku odpuštěním, aniž by zastupitelstvo rozhodlo o použití daňového milostivého léta, bude správce poplatku při vyřizování žádosti postupovat následovně:

- nebude zastavovat řízení o takto podané žádosti před 30. 9. 2023, ale teprve po tomto datu, nebude-li v obci daňové milostivé léto umožněno
- bude-li v obci milostivé léto umožněno
 - žádost dlužníka bude považovat za podanou ke dni rozhodnutí zastupitelstva
 - platbu provedenou dlužníkem na rozhodný nedoplatek zaúčtuje na tento nedoplatek.

B/ Zánik některých nedoplatků na poplatku a na příslušenství poplatku

Uvedený nástroj umožňuje správci poplatku ukončit evidenci nízkých částek nedoplatků na místním poplatku i na příslušenství poplatku, jejichž vybírání či vymáhání bývá neefektivní.

K mimořádnému zániku nedoplatků dochází

- u fyzických i právnických osob
- na základě zákona, tj. dlužník nemusí o zánik nedoplatku žádat ani vyvíjet jinou iniciativu ve vztahu ke správci poplatku
- ke dni nabytí účinnosti zákona (k 1. 7. 2023), nebo ke dni přijetí usnesení zastupitelstva o tom, že se daňové milostivé léto použije na místní poplatky, pokud tento den nastane později (nejpozději však do 30. 9. 2023).

K tomu, aby mohl správce poplatku zaevidovat zánik nedoplatků nepatrné hodnoty, musí být současně splněna všechna požadovaná kritéria, tj.

- nedoplatek na poplatku nebo na příslušenství poplatku vznikl do 30. 9. 2022
- každý jednotlivý nedoplatek musí být menší než 200 Kč
- tyto bagatelní nedoplatky v součtu u jednoho správce poplatku nesmí přesáhnout 1 000 Kč.

Jestliže některá z těchto podmínek není splněna (například součet bagatelních nedoplatků dlužníka v evidenci poplatků přesahuje částku 1 000 Kč), nemůže

správce poplatku podle § 11 daňového milostivého léta postupovat a z moci úřední zaznamenat v evidenci poplatků poplatkovému subjektu zánik těchto nedoplatků.

V praxi to znamená, že správce poplatku nejprve provede výběr poplatků, které vznikly do 30. 9. 2022. Následně posoudí samostatně každý jednotlivý nedoplatek jak na poplatku, tak na příslušenství poplatku z hlediska jeho výše a vybere z evidence poplatků pouze ty nedoplatky, které jsou nižší než 200 Kč. Správce poplatku sečte takto vybrané nedoplatky, a pokud jejich celková výše nepřesáhne 1 000 Kč, zaniknou ke dni nabytí účinnosti zákona, popř. ke dni rozhodnutí zastupitelstva, pokud tento den nastane později. V opačném případě, jestliže suma bagatelních nedoplatků přesáhne stanovený limit 1 000 Kč, nedojde k jejich zániku podle uvedeného ustanovení zákona, a to ani v té jejich části, která by nepřesáhla zákonný limit.